

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 120
від 03 травня 2023 року

до проекту Закону України
про подолання туберкульозу в Україні
(реєстр. № 9147 від 27.03.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України на своєму засіданні 03.05.2023 (протокол № 120) розглянув проект Закону України “Про подолання туберкульозу в Україні”, поданий народним депутатом України Л. Булах та іншими народними депутатами України (реєстр. № 9147 від 27.03.2023), та зазначає таке.

У пояснювальній записці до проекту Закону визначено, що його розроблено “з метою актуалізації та оновлення положень законодавства у сфері протидії туберкульозу, синхронізації його із поточним законодавством у сфері охорони здоров’я та врегулювання у ньому застосування сучасних досягнень медичної науки та практики відповідно до керівних документів ВООЗ. Це нова цілісна редакція Закону, яка дозволить забезпечити належну діагностику, профілактику та лікування туберкульозу”.

Для досягнення цієї мети ініціатором проекту Закону пропонується:

- 1) змінити концептуальний підхід, закладений у законодавстві, перейшовши від політики протидії туберкульозу до його подолання;
- 2) гуманізувати термінологію законодавства шляхом заміни стигматизуючих термінів на інклюзивні (замість “особа” – “людина”, “заразна форма” – “активна”, “інфікування” – “передання”, “хворі” – “люди, які хворіють” тощо);
- 3) осучаснити термінологію Закону про протидію туберкульозу;

4) впорядкувати та уточнити повноваження МОЗ України щодо розробки та затвердження підзаконних нормативно-правових актів у сфері подолання туберкульозу;

5) визначити та закріпити статус регіональних фтизіопульмонологічних центрів як єдиного в кожному регіоні (АР Крим, область, місто Київ та Севастополь) комунального закладу охорони здоров'я, що надає медичні послуги з діагностики та лікування туберкульозу за програмою медичних гарантій;

6) визначити механізм забезпечення ліками для профілактичного лікування туберкульозу (лікування латентної туберкульозної інфекції). Пропонується, що такі ліки будуть закуповуватися централізовано та розподілятися в регіонах між надавачами (закладами первинного рівня та регіональними фтизіопульмонологічними центрами) пакетів медичних послуг від НСЗУ, які включають такий вид лікування;

7) унормувати обов'язки надавачів первинної медичної допомоги - постійно виявляти пацієнтів, які входять до групи ризику та проводити їм щорічне обстеження;

8) визначити трирівневу систему мікробіологічних лабораторій з діагностики туберкульозу на чолі з Центральною референс-лабораторією, яка буде забезпечувати зовнішній контроль якості лабораторій нижчого рівня;

9) забезпечити на законодавчому рівні реалізацію Державної стратегії розвитку системи протитуберкульозної медичної допомоги населення, схваленої розпорядження КМУ від 27.11.2019 р. № 1414-р;

10) забезпечити створення умов для навчання здобувачів освіти, у тому числі дітей, які хворіють на туберкульоз (інституційної, індивідуальної чи дистанційної форм здобуття освіти, у тому числі і в закладах охорони здоров'я);

11) посилити соціальний захист працівників регіональних фтизіопульмонологічних центрів, надавши їм право на щорічну додаткову оплачувану відпустку (із розрахунку один календарний день за кожний рік роботи після досягнення трирічного стажу, але не більш як 15 календарних днів).

Також законопроектом пропонується внести доповнення до статті 4 Закону України "Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення", якими уточнити, що медичні послуги та лікарські засоби, пов'язані з наданням медичної допомоги людям, які хворіють на туберкульоз, надаються громадянам України та іноземцям і особам без громадянства, незалежно від законності перебування на території України та наявності документів, які посвідчують особу, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, розглянувши поданий законопроект, висловлює низку зауважень.

Зокрема, ГНЕУ звертає увагу на недосконалість термінології законопроекту, що може створити певні ризики при реалізації відповідних норм проекту, невідповідність положень законопроекту їх правовій визначеності.

Всупереч вимогам ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України та ч. 1 ст. 27 Бюджетного кодексу України, авторами проекту не надано належного

фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками. У пояснювальній записці до проекту лише зазначається, що його прийняття не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

Законопроект потребує техніко-юридичного вдосконалення. Також ГНЕУ надає зауваження до структури законопроекту.

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції підтримує прийняття законопроекту та пропонує привести у відповідність до законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та “Про наукову і науково-технічну діяльність” вживану у законопроекті термінологію, зокрема:

- частину п'яту статті 9 законопроекту викласти у такій редакції:

“5. Особи, які відмовилися пройти обов'язковий профілактичний медичний огляд на туберкульоз або ухиляються від його проходження у визначений законом строк, відсторонюються від роботи, здобувачі освіти - від відвідування закладів освіти та дитячих закладів, а здобувачі професійної (професійно-технічної освіти), фахової передвищої, вищої освіти також від проходження виробничої практики на період до проходження такого огляду”;

- частину другу статті 14 законопроекту викласти у такій редакції:

“2. Здобувачам освіти, які хворіють на туберкульоз, створюються умови для здобуття освіти (у тому числі і в закладах охорони здоров'я). Керівники закладів охорони здоров'я, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку за місцем перебування чи проживання дитини (за вибором батьків) або здобувача освіти зобов'язані створити умови для здобуття освіти.

Організація навчання вихованців, здобувачів освіти, які хворіють на туберкульоз з бактеріовиділенням, забезпечується в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я”;

- частину першу статті 15 законопроекту викласти у такій редакції:

“1. Працівники окремих професій, виробництв та організацій, професійна діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення та/або виконанням робіт, під час здійснення яких є високий ризик зараження збудником захворювання на туберкульоз інших осіб, а також здобувачі професійної (професійно-технічної освіти), фахової передвищої, вищої освіти, які мають виконувати зазначені роботи під час проходження виробничої практики, не допускаються до виконання робіт без проходження обов'язкового профілактичного медичного огляду на туберкульоз”.

Також МОН пропонує частину першу статті 24 законопроекту після слів “наукових досліджень” доповнити словами “, науково-технічних (експериментальних) розробок”.

Міністерство охорони здоров'я України не має зауважень та пропозицій до проекту Закону.

Міністерство фінансів України вважає, що законопроект потребує доопрацювання та надання фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань.

Законопроект не відповідає положенням статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до яких розробник має надати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Окремі положення законопроекту не відповідають законам України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, “Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” і потребують доопрацювання.

Міністерство фінансів України звертає увагу, що проектом передбачено, що витрати, пов’язані з проведенням протитуберкульозних заходів і наукових досліджень у сфері подолання туберкульозу, фінансуються, зокрема, за рахунок коштів фондів соціального страхування. Водночас на пряму використання коштів фондів соціального страхування передбачено відповідними законами у сфері загальнообов’язкового державного соціального страхування, тому слова “фондів соціального страхування” у відповідній нормі Мінфін пропонує виключити.

Комітет з питань здоров’я нації, медичної допомоги та медичного страхування, який є головним з розгляду законопроекту “Про подолання туберкульозу в Україні”, ухвалив висновок про його прийняття за результатами розгляду в першому читанні за основу.

Підкомітет з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях, розглянувши законопроект реєстр. № 9147, рекомендував головному Комітету ухвалити рішення щодо його прийняття за результатами розгляду в першому читанні за основу та доопрацювати до другого читання із зауваженнями Міністерства освіти і науки України.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях Лис О.Г., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” проект Закону України “Про подолання туберкульозу в Україні”, поданий народним депутатом України Л. Булах та іншими народними депутатами України (реєстр. № 9147 від 27.03.2023), прийняти за результатами розгляду в першому читанні за основу.

2. Направити цей Висновок Комітету Верховної Ради України з питань здоров’я нації, медичної допомоги та медичного страхування, визначеного головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК